

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-12-15
Besvaras senast
2025-12-29

Till bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M)

2025/26:329 Svenska företags möjligheter att säkra leveranser av strategiskt viktiga insatsvaror

Svensk industri och svenskt näringsliv är beroende av fungerande globala värdekedjor för tillgång till insatsvaror, komponenter och material som är avgörande för produktion, innovation och export. I flera av dessa värdekedjor har i dag mindre demokratiska länder en stark och ibland dominerande ställning, inte minst inom förädling, mellanprodukter och avancerade industrikomponenter.

Detta gäller bland annat kritiska råvaror och förädlade material som sällsynta jordartsmetaller, grafit och magnesium, kemiska insatsvaror som används inom läkemedels-, batteri- och processindustrier samt avancerade komponenter och delsystem till elektronik, fordon, energiteknik och annan högteknologisk industri. För svenska företag innebär denna koncentration en ökad sårbarhet i produktion, investeringar och långsiktig planering.

Även om Sveriges samlade handelsvolymen med mindre demokratiska länder är begränsade i förhållande till total export och import riskerar störningar i dessa specifika värdekedjor att få oproportionerligt stora konsekvenser för svensk konkurrenskraft och sysselsättning och för industrins möjligheter att växa och ställa om.

Samtidigt finns det demokratiska länder, både inom och utanför EU, som redan i dag kan leverera delar av dessa varor som med rätt handelspolitiska och industripolitiska förutsättningar kan utvecklas till konkurrenskraftiga alternativ. I detta sammanhang har även Sverige betydande möjligheter. Landet besitter flera av de sällsynta mineral och kritiska råmaterial som efterfrågas, vilket ger potential att stärka den europeiska försörjningskedjan och minska beroendet av externa leverantörer. Det tar dock lång tid att etablera en gruvverksamhet.

Mot denna bakgrund är det angeläget att klargöra hur regeringen stärker svenska företags tillgång till alternativa leveranskedjor för att därigenom säkra Sveriges industriella konkurrenskraft.

Jag vill därför fråga bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa:

Hur avser ministern att stärka svenska företags möjligheter att säkra leveranser av strategiskt viktiga insatsvaror från andra länder?

.....

Johnny Svedin (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann